

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Αρμόδιος: Περικλής Αγγέλου
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους
Τηλ. 210-5294875
Ταχ. Δ/ση: Ιερά Οδός 75
Τ.Κ. 118 55 - ΑΘΗΝΑ**

Αθήνα 21.3.2023

Αριθμός Γνωμοδότησης 38/2023

Αριθμός ερωτήματος: 9586/30.11.2022 Διεύθυνση Διοικητικού, Τμήμα Α΄ Προσωπικού του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, εάν με το δεδομένο της υποχρέωσης της διοίκησης να διορίσει αναδρομικά από 30.6.2014 τον Γ.Χ. σε θέση (μονίμου) καθηγητή πρώτης βαθμίδας με γνωστικό αντικείμενο, “Υγιεινή Αγροτικών Ζώων”, με ποιο τρόπο πρέπει να ρυθμιστεί η υπηρεσιακή του κατάσταση, αφού αυτός κατείχε μέχρι πρόσφατα θέση μόνιμου καθηγητή ίδιας βαθμίδας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. -Εάν θα του καταβληθούν αναδρομικές αποδοχές. -Εάν πρέπει να ανακληθεί η υπ’ αριθ. 6530/12.9.2022 πράξη αναγνώρισης της προϋπηρεσίας του για μισθολογική εξέλιξη.

Ιστορικό

Από έγγραφο της ερωτώσας Υπηρεσίας και από τα στοιχεία που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με τη με αριθμό 4369/10.6.2011 πράξη του Πρύτανη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών(στο εξής Γ.Π.Α.),που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Γ΄628/31.8.2011, προκηρύχθηκε μία θέση μέλους Δ.Ε.Π. του Τμήματος Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής και Υδατοκαλλιεργειών (στο εξής Ε.Ζ.Π.Υ.) στη βαθμίδα του Καθηγητή, με γνωστικό αντικείμενο «Υγιεινή Αγροτικών Ζώων», ύστερα από τη με ημερομηνία 7.2.2011 αίτηση για εξέλιξη στην ανωτέρω βαθμίδα της Ξ.Ε., Αναπληρώτριας Καθηγήτριας του Τμήματος Ε.Ζ.Π.Υ. Αίτηση υποψηφιότητας για

την υπ' όψη θέση υπέβαλαν εκτός αυτής και οι Ι.Μ. και Γ.Χ. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (στο εξής Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος αυτού όρισε ενδεκαμελές εκλεκτορικό σώμα (συνεδρίες 233^η/19.12.2011 και 234^η/21.12.2011), αποτελούμενο από μέλη Δ.Ε.Π. βαθμίδας Καθηγητή (τέσσερα δικαιούμενα ψήφου μέλη Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος, επτά τακτικά εξωτερικά μέλη και επτά αναπληρωματικά εξωτερικά μέλη), το οποίο, στη συνέχεια, όρισε την τριμελή εισηγητική επιτροπή, εκ των μελών του, αποτελούμενη από μέλη Δ.Ε.Π. του συγγενέστερου γνωστικού αντικειμένου. Κατά την κοινή συνεδρίαση της Γ.Σ.Ε.Σ. και του εκλεκτορικού σώματος στις 23.4.2012, η διαδικασία απέβη άγονη. Στις 30.4.2012, η Ξ.Ε. υπέβαλε προς τη Διεύθυνση Διοικητικού του Γ.Π.Α. αίτηση παραίτησης από τη μόνιμη θέση μέλους Δ.Ε.Π.

Ύστερα από τον προβλεπόμενο στο άρθρο 25 παρ. 1 του ν. 3549/2007 (Α'69) και την Υ.Α. 89650/Β2/2007 (Β' 1466) έλεγχο νομιμότητας, διαπιστώθηκε, ότι, κατόπιν της παραίτησης του μέλους της εισηγητικής επιτροπής Α.Β.Μ., συνέτρεχε περίπτωση αντικατάστασης αυτού και ανασυγκρότησης του εκλεκτορικού σώματος και όχι αναπλήρωσης του παραιτηθέντος μέλους και ότι η υποβληθείσα εισηγητική έκθεση δεν περιείχε αξιολογική κατάταξη των ανωτέρω υποψηφίων, με αποτέλεσμα ο Πρύτανης του Γ.Π.Α., με τη με αριθ. 6063/19.9.2012 πράξη του, να αναπέμψει το σχετικό φάκελο στον Πρόεδρο του Τμήματος Ε.Ζ.Π.Υ., για επανάληψη της διαδικασίας εκλογής από το χρονικό σημείο της ανασυγκρότησης του εκλεκτορικού σώματος και για συμπλήρωση της ως άνω εισηγητικής έκθεσης, με αξιολογική κατάταξη των υποψηφίων. Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος προέβη στην ανασυγκρότηση του εκλεκτορικού σώματος, το οποίο όρισε νέα τριμελή εισηγητική επιτροπή.

Κατά την κοινή συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Ε.Ζ.Π.Υ. και του Εκλεκτορικού Σώματος στις 21.5.2013, κατά την οποία η Ξ.Ε. απέσυρε την υποψηφιότητά της από τη διαδικασία εκλογής, εξελέγη ο Ι.Μ., ο οποίος διορίστηκε στην υπ' όψη θέση με τη με αριθμό 5507/5.9.2013 πράξη του Πρύτανη του Γ.Π.Α. (Γ' 820/30.6.2014).

2. Κατόπιν τούτου ο Γ.Χ. άσκησε ενώπιον του ΣτΕ την από 8.12.2013 αίτηση του, με την οποία ζήτηση ακύρωση της πιο πάνω πρυτανικής πράξης. Η αίτηση αυτή έγινε δεκτή με τη με αριθμό 100/2020 απόφαση του εν λόγω Δικαστηρίου, με την οποία ακυρώθηκε η ανωτέρω 5507/5.9.2013 πράξη του Πρύτανη του Γ.Π.Α., με την οποία διορίστηκε ο Ι.Μ. στη βαθμίδα του Καθηγητή του Τμήματος Ε.Ζ.Π.Υ. και

ανεπέμφθη η υπόθεση στο Γ.Π.Α. για επανάληψη της σχετικής διαδικασίας με νόμιμη σύνθεση του Εκλεκτορικού Σώματος.

Με τη συγκεκριμένη απόφαση έγινε δεκτό ότι, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 34 του ν. 3848/2010 και του άρθρου 24 του ν. 3549/2007, οι οποίες έτυχαν εφαρμογής για την εν λόγω υπόθεση, το Εκλεκτορικό Σώμα, που είχε συγκροτηθεί με την από 19.11.2011 απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ του ανωτέρω Τμήματος, δεν έπρεπε να συγκροτηθεί εκ νέου, αλλά μόνο να αναπληρωθεί το μέλος του Εκλεκτορικού Σώματος, που είχε παραιτηθεί στις 14.2.2012 από μέλος της Τριμελούς Εισηγητικής Επιτροπής.

3. Κατόπιν τούτου, η Διοίκηση, προκειμένου να συμμορφωθεί σωστά προς το ακυρωτικό αποτέλεσμα της ανωτέρω δικαστικής απόφασης, προκάλεσε την έκδοση της υπ' αριθ. 180/2020 γνωμοδότησης του Γ' Τμήματος του ΝΣΚ, που έγινε δεκτή με την από 28.12.2020 επισημειωματική πράξη του Πρύτανη, με την οποία αντιμετωπίστηκαν και επιλύθηκαν ζητήματα σχετικά με το εφαρμοστέο στην συγκεκριμένη υπόθεση νομικό πλαίσιο, ως και τον τρόπο επανάληψης της διοικητικής διαδικασίας για την εκλογή καθηγητή πρώτης βαθμίδας στην θέση που είχε προκηρυχθεί.

4. Μετά ταύτα στις 2.7.2021 η εκλογική διαδικασία επαναλήφθηκε. Κατ' αυτήν ο αρχικά εκλεγείς στην θέση Ι.Μ. απέσυρε την υποψηφιότητα του. Κατά την κοινή δε συνεδρίαση των δύο συλλογικών Οργάνων (Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος και του Εκλεκτορικού Σώματος), η οποία πραγματοποιήθηκε στις 9.7.2021, εξελέγη ο Γ.Χ. μοναδικός, πλέον, υποψήφιος. Ακολούθησε η έκδοση της υπ' αριθ. 3418/27.4.2022 πράξης του Πρύτανη, με την οποία ο εκλεγείς διορίστηκε σε αυτοδίκαια ιδρυόμενη μόνιμη θέση καθηγητή πρώτης βαθμίδας, σύμφωνα με την προκήρυξη, ο οποίος ορκίστηκε στις 1.8.2022 και ανέλαβε πάραυτα υπηρεσία. Μία μέρα πριν, πάντως, είχε υποβάλει την από 31.7.2022 (αριθ. πρωτ. 6500/1.8.2022) αίτησή του προς το Ίδρυμα, με την οποία ζήτησε, όπως ο διορισμός του αποκτήσει αναδρομική ισχύ και να ανατρέξει από το έτος 2012, δηλώνοντας, μάλιστα, παραίτηση από κάθε απαίτησή του προς διεκδίκηση αποδοχών, που τυχόν προέκυπταν κατά το ενδιάμεσο χρονικό διάστημα. Η υποβολή αυτής της αίτησης δημιούργησε νέο προβληματισμό στην Υπηρεσία, η οποία, προς επίλυση του, υπέβαλε νέο ερώτημα.

5. Επ' αυτού εκδόθηκε η υπ' αριθ. 108/2022 Γνωμοδότηση ΝΣΚ, με την οποία έγινε δεκτό ότι ο διορισμός του καθηγητή έπρεπε να ανατρέξει αναδρομικά και να

ισχύσει από την 30.6.2014, ημερομηνία δηλαδή δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της υπ' αριθ. 5507/9.5.2013 πρυτανικής πράξης που ακυρώθηκε. Πρόσδωση δε αναδρομικής ισχύος στον διορισμό σε προγενέστερο του ανωτέρω χρόνο, και πιο συγκεκριμένα στον ζητούμενο χρόνο της κοινής συνεδρίασης της Γ.Σ.Ε.Σ. και του Εκλεκτορικού Σώματος, που έλαβε χώρα στις 23.4.2012, κατά την οποία η διαδικασία είχε αποβεί τότε άγονη, δεν θα ήταν νόμιμη.

6. Κατόπιν τούτου δημιουργήθηκε στην ερωτώσα υπηρεσία περαιτέρω προβληματισμός, που αφορούσε στον τρόπο αντιμετώπισης της υπηρεσιακής και μισθολογικής του κατάστασης, δεδομένου ότι ο διορισθείς μέχρι πρόσφατα κατείχε άλλη θέση ως (μόνιμου) καθηγητή πρώτης βαθμίδας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας πιο συγκεκριμένα:

Με την υπ' αριθ. 4712/30.8.1999 πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ο Γ.Χ. είχε διοριστεί σε θέση Δ.Ε.Π. της βαθμίδας του λέκτορα με θητεία στο αναφερόμενο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος Κτηνιατρικής (τ. Ν.Π.Δ.Δ. 5/2000). Περαιτέρω με την υπ' αριθ.8587/17.7.2012 πράξη του παραπάνω οργάνου διορίστηκε ο ίδιος σε μόνιμη θέση καθηγητή πρώτης βαθμίδας στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο και Τμήμα του Πανεπιστημίου, αφού πρώτα είχε διαδράμει νόμιμα και στην βαθμίδα του (μόνιμου) αναπληρωτή καθηγητή (τ. Ν.Π.Δ.Δ. 868/2013). Τέλος, με την υπ' αριθ. 18610/24.8.2022 πράξη του ίδιου Πρύτανη διαπιστώθηκε η αυτοδίκαιη παραίτηση του εν θεμάτι καθηγητή από 1.8.2022, αφού την ημερομηνία εκείνη είχε ορκιστεί και αναλάβει καθήκοντα σε μόνιμη θέση Δ.Ε.Π. ίδιας βαθμίδας στο Γ.Π.Α. (τ. Γ' 2203/8.9.2022). Μετά την υποβολή της από 1.8.2022 αίτησης αναγνώρισης προϋπηρεσίας του ενδιαφερόμενου εκδόθηκε η υπ' αριθ. 6530/12.9.2022 της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Διοίκησης του Γ.Π.Α., με την οποία, με βάση το υπ' αριθ. 7976/22/Β11/13.4.2022 πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών της Δ/σης Διοικητικού, Τμήμα Α' Προσωπικού του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναγνωρίστηκε στον ανωτέρω συνολική υπηρεσία 22 ετών, 6 μηνών και 1 ημέρας, ενώ κατετάγη στο 12^ο μισθολογικό κλιμάκιο. Μετά, όμως την έκδοση της υπ' αριθ. 108/24.10.2022 γνωμοδότησης ΝΣΚ, δημιουργήθηκε αμφιβολία στην Υπηρεσία για την ορθότητα της παραπάνω διοικητικής πράξης.

Νομοθετικό πλαίσιο

6. Στο άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. Α του ψηφίσματος της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Α84/17.04.2021)

ορίζονται τα εξής:

«Η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως ο νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για την διασφάλιση της συμμόρφωσης της Διοίκησης».

7. Στο άρθρο 1 ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς δικαστικές αποφάσεις» (Α274) ορίζονται τα εξής:

«Το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει».

Στο άρθρο 50 παρ.1,3,4,5 π.δ. 18/1989 «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας» (Α8), ορίζεται ότι:

«1. Η απόφαση που δέχεται την αίτηση ακυρώσεως απαγγέλει την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξης και συνεπάγεται νόμιμη κατάργηση της έναντι όλων είτε πρόκειται για κανονιστική είτε πρόκειται για ατομική πράξη. 2. ... 3. Στις περιπτώσεις παραλείψεων όταν το συμβούλιο δέχεται αίτηση παραπέμπει την υπόθεση στην αρμόδια αρχή για να εκτελέσει την οφειλόμενη ενέργεια. 4. Οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρέωσης τους κατά το άρθρο 95 παρ.5 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα σε κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης του Συμβουλίου ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό. Ο παραβάτης εκτός από τη δίωξη κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα υπέχει και προσωπική ευθύνη για αποζημίωση. 5. Οι αποφάσεις της Ολομέλειας, ακυρωτικές και απορριπτικές καθώς και των Τμημάτων αποτελούν μεταξύ των διαδίκων δεδικασμένο που ισχύει σε κάθε υπόθεση ή διαφορά ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής κατά την οποία προέχει το διοικητικής φύσεως ζήτημα που κρίθηκε από το συμβούλιο».

8. Με το άρθρο 104 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο Α του ψηφίσματος της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Α'

84/17.4.2021) ορίζεται ότι:

«Κανένας από τους υπαλλήλους που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο δεν μπορεί να διοριστεί σε άλλη θέση δημόσιας υπηρεσίας ή οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή δημόσιας επιχείρησης ή οργανισμού κοινής ωφέλειας»

9. Στο άρθρο 159, παρ. 1 εδ. γ ν. 4957/2022 *«Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις»* (Α' 141) ορίζονται τα εξής:

«Τα μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) δεν επιτρέπεται να κατέχουν άλλη μόνιμη θέση σε φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στο άρθρο 156 του παρόντος. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η παράλληλη κατοχή θέσης δικαστικού λειτουργού, θρησκευτικού λειτουργού που είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223), σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018 (Α' 142).

10. Στο άρθρο 24 παρ. 1 εδ. γ' ν. 4009/2011 *«Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων»* (Α' 195) οριζόταν ότι:

“Στους καθηγητές απαγορεύεται:.....γ) να κατέχουν άλλη, πλην του διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι. ή της θέσης δικαστικού λειτουργού ή εκκλησιαστικού υπαλλήλου, μόνιμη οργανική θέση στο δημόσιο τομέα, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 1B του ν. 2362/1995 (Α' 247), με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 23.”

Ερμηνεία εφαρμογή διατάξεων

Από τις αναφερόμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, εν όψει και του όλου νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, του σκοπού που υπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπ' όψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Από τις διατάξεις των άρθρων 95 του Συντάγματος, 1 του νόμου 3068/2002 και 50 του Π.Δ. 18/1989 συνάγεται ότι η ακύρωση διοικητικής πράξης με απόφαση δικαστηρίου (του Συμβουλίου της Επικρατείας ή Διοικητικού Δικαστηρίου) έχει ως

αποτέλεσμα τη νομική της εξαφάνιση, την κατάργηση της δηλαδή έναντι πάντων ιδιωτών διαδίκων ή μη, διοικητικών αρχών και δικαστηρίων οποιασδήποτε δικαιοδοσίας, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για ατομική ή κανονιστική πράξη. Η κατάργηση αυτή επέρχεται αυτομάτως με την έκδοση της δικαστικής απόφασης, είναι δε αναδρομική, ανατρέχει δηλαδή στο χρόνο έκδοσης της ακυρούμενης πράξης και επαναφέρει τους διαδίκους στην κατάσταση στην οποία βρίσκονταν πριν εκδοθεί αυτή.

12. Στο πλαίσιο αυτό η διοίκηση συμμορφούμενη προς απόφαση ακυρωτικού δικαστηρίου, υποχρεούται όχι μόνο να θεωρήσει ότι η νομική πράξη που ακυρώθηκε είναι ανίσχυρη κι ότι δεν υφίσταται στο νομικό κόσμο, αλλά και να προβεί σε θετικές ενέργειες για την αναμόρφωση της νομικής κατάστασης, που προέκυψε άμεσα η έμμεσα από την πράξη αυτή και να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει τις σχετικές πράξεις, που εκδόθηκαν στο μεταξύ ή να εκδώσει άλλες με αναδρομική ισχύ, προκειμένου να αποκαταστήσει τα πράγματα στη θέση, στην οποία θα βρίσκονταν, εάν από την αρχή δεν είχε εκδοθεί η πράξη ή δεν είχε λάβει χώρα η παράλειψη που ακυρώθηκε και χωρίς δέσμευση από το χρόνο που διέδραμε στο μεταξύ.

13. Το ειδικότερο περιεχόμενο και η έκταση της συμμόρφωσης της διοίκησης προσδιορίζονται κάθε φορά από το αντικείμενο της ακύρωσης, δηλαδή απ' την φύση και το είδος της πράξης που ακυρώθηκε, καθώς και από την κρίση ή τις κρίσεις πάνω στα ζητήματα, που εξέτασε και για τα οποία αποφάνθηκε το δικαστήριο στο αιτιολογικό της απόφασης του, δημιουργώντας ως προς αυτά δεδδικασμένο για την συγκεκριμένη περίπτωση. Θετική ενέργεια είναι απαραίτητη, όταν η διοίκηση οφείλει: α) να αντικαταστήσει την ακυρωθείσα πράξη με άλλη απαλλαγμένη από ελαττώματα ή β) να προβεί σε έκδοση πράξης που παρέλπει παρανόμως να εκδώσει. Αν η ακυρωθείσα πράξη ανήκει στην δέσμια αρμοδιότητα της διοίκησης, αυτή οφείλει να την επανεκδώσει αποφεύγοντας τα ελαττώματα που οδήγησαν στην ακύρωση της, δεσμευόμενη από την ερμηνεία που έδωσε στο νόμο το δικαστήριο.

14. Εάν πρόκειται για συμμόρφωση μετά ακύρωσης πράξης, που αποτελεί μέρος σύνθετης διοικητικής ενέργειας παρατηρητέο ότι: Η σύνθετη διοικητική ενέργεια συνίσταται στην έκδοση περισσότερων διοικητικών πράξεων, με σκοπό την επέλευση του προβλεπόμενου εκ του νόμου τελικού αποτελέσματος. Οι διαδοχικές αυτές πράξεις μπορεί να είναι είτε ατομικές, είτε κανονιστικές ευρισκόμενες σε

αλληλουχία μεταξύ τους. Μετά την έκδοση της τελικής πράξης, οι προηγούμενες ενσωματώνονται στην τελευταία και έτσι στερούνται του εκτελεστού τους χαρακτήρα, παραδεκτώς δε προσβάλλεται μόνο η τελική (βλ. σχετ. Δ. Εφ.Θεσ. 231/2018, όπου παραπομπές σε πάγια νομολογία του ΣτΕ και, μεταξύ πολλών, Σπηλιωτόπουλου “Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου”, εκδ. 2007, σελ. 171, Δαγτόγλου “Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο”, εκδ. 2010, σελ. 564, Τάχου “Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο”, εκδ. 2005, σελ. 563, Κόρσου “Εισηγήσεις Δικονομικού Δικαίου”, τόμος Β’, εκδ. 1976, σελ. 82). Στην περίπτωση προσβολής της τελικής διοικητικής πράξης, μπορούν να προβληθούν λόγοι ακυρώσεως, που αναφέρονται σε πλημμέλειες των ενδιάμεσων πράξεων. Εφόσον ακυρωθεί η τελευταία πράξη για λόγους που αφορούν σε πλημμέλειες των προγενέστερων, η διοίκηση επιλαμβανόμενη πάλι της υπόθεσης στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της προς τη δικαστική απόφαση, πρέπει να κρίνει από το σημείο, στο οποίο αναφέρεται η ακύρωση (βλ. σχετ. Δ. Εφ. Θεσ. 213/2018 ο.π., όπου παραπομπή σε εκτεταμένη νομολογία ΣτΕ, ΝΣΚ 108/2022, 40/2022, 119/2014 με αυτόθι νομολογιακές παραπομπές, Πρεβεδούρου “Η σύνθετη Διοικητική ενέργεια”, εκδ. 2005 σελ. 269). Σ’ αυτή την περίπτωση η διοίκηση λαμβάνει υπ’ όψη το υφιστάμενο πραγματικό και νομικό καθεστώς του χρόνου έκδοσης της πράξης και μόνο τα στοιχεία εκείνα, που είχε εκτιμήσει κατά την αρχική της κρίση (βλ. σχετ. ΝΣΚ 108/2022, ο.π. με τις αυτόθι νομολογιακές παραπομπές). Εφόσον ακυρωθεί η τελική πράξη σύνθετης διοικητικής ενέργειας, που αφορά σε διορισμό δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού, ο νέος διορισμός, στον οποίο προβαίνει η διοίκηση αποκαθιστώντας την νομιμότητα, ανατρέχει στον χρόνο διορισμού, που ακυρώθηκε, έστω και αν η ακύρωση αναφέρεται σε πλημμέλεια πράξης προγενέστερης της τελικής (βλ. σχετ. ΔΕΑ 2037/2014, ΝΣΚ 256/2016, 279/2016, 53/2015, 255/2012, πρβλ. ΝΣΚ 17/2021, 35/2014). Η εκλογή μελών Δ.Ε.Π., σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΣτΕ, αποτελεί σύνθετη διοικητική ενέργεια (βλ. σχετ. ΝΣΚ 108/2022, 40/2022, όπου εκτενείς νομολογιακές παραπομπές), η δε διοικητική ενέργεια τελειούται με την έκδοση της πρυτανικής πράξης διορισμού του μέλους Δ.Ε.Π. (βλ. σχετ. Πρεβεδούρου, ο.π. σελ. 35). Κατά συνέπεια και σ’ αυτή την περίπτωση ισχύει ότι ακριβώς έχει ανωτέρω αναφερθεί σχετικά με το χρονικό σημείο στο οποίο πρέπει να ανατρέξει η πράξη διορισμού του δικαιωθέντα.

15. Εφόσον η διοίκηση προβαίνει σε διορισμό σε συμμόρφωση προς την ακυρωτική απόφαση, η συμμόρφωση αυτή πρέπει να είναι πλήρης τόσο ως προς

τις διοικητικές συνέπειες (π.χ. αναδρομικός διορισμός, βαθμολογική αποκατάσταση του δικαιωθέντα), όσο και ως προς τις οικονομικές (π.χ. μισθολογική αποκατάσταση), έτσι ώστε να αίρεται η παρανομία και να εμπεδώνεται η νομιμότητα, λαμβανομένου υπ' όψη και του ηθικού ενδιαφέροντος του διοικουμένου. Η μη, κατά τα ανωτέρω, καθολική (πλήρης) υπηρεσιακή αποκατάσταση του δικαιωθέντα δεν συνιστά νόμιμη -πλήρη- συμμόρφωση της διοίκησης, προς την ακυρωτική απόφαση, αφού δεν θα περιλαμβάνει την αναδρομική διοικητική, αλλά και μισθολογική αποκατάστασή του. Η πλήρης αποκατάσταση πρέπει να περιλαμβάνει την χορήγηση κάθε είδους μισθολογικής παροχής, που θα εισέπραττε ο δικαιούχος, εάν δεν είχε λάβει χώρα η πράξη που ακυρώθηκε. Η αποκατάστασή του δεν κωλύεται από τη διάταξη του άρθρου 80 παρ. 1 του Συντάγματος, στην οποία ορίζεται ότι μισθός ούτε εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Κράτους, ούτε παρέχεται χωρίς οργανικό ή άλλο ειδικό νόμο, και τούτο, διότι ο μεν προϋπολογισμός πρέπει να προβλέπει και προβλέπει πιστώσεις για δαπάνες εξαιτίας της εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων-ο εκ των προτέρων προσδιορισμός των οποίων είναι ανέφικτος-, ο δε οργανικός ή ο ειδικός νόμος, είναι αυτός, που προβλέπει την κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα καταβολή των αποδοχών στους υπαλλήλους, που διορίζονται κατά τον χρόνο του αναδρομικού διορισμού του αιτούντος. Εξάλλου, η αναγνώριση της υποχρέωσης της διοίκησης να καταβάλει αναδρομικά αποδοχές εξυπηρετεί, περαιτέρω, την αρχή της οικονομίας της δίκης, η οποία επιτάσσει την ταχεία επίλυση της διαφοράς, διότι έτσι αποφεύγεται η άσκηση ασκόπων ενδίκων βοηθημάτων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων. Οίκοθεν νοείται ότι το περιεχόμενο της συμμόρφωσης εξικνείται στην αναγνώριση της, κατ' αρχήν, υποχρέωσης αυτής και δεν μπορεί να επεκταθεί στον τρόπο υπολογισμού ή στο ύψος των αποδοχών, καθόσον οποιασδήποτε ασυμφωνία για τα ζητήματα αυτά είναι δυνατό να αχθεί σε ουσιαστική κρίση ενώπιον του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου, κατόπιν άσκησης του κατάλληλου ενδίκου βοηθήματος. (βλ. σχετ. ΝΣΚ 80/2022, 131/2021, 392/2007, όπου εκτενείς νομολογικές παραπομπές).

16. Στην περίπτωση κατά την οποία ο δικαιωθείς, κατά το χρονικό διάστημα που καταλαμβάνεται από τα έννομα αποτελέσματα της προς συμμόρφωση ακυρωτικής απόφασης, απασχολήθηκε σε άλλη εργασία, απασχολήθηκε σε ελεύθερο επάγγελμα, έλαβε συνταξιοδοτικές αποδοχές, ή του κατεβλήθησαν μισθοί, επιδόματα κλπ από την δημόσια διοίκηση, τότε το ποσό των, κατά ανωτέρω,

αναδρομικών αποδοχών πρέπει να μειωθεί ή και να εκμηδενιστεί, ως αποτέλεσμα του υποχρεωτικού συμψηφισμού που πρέπει να λάβει χώρα μεταξύ των οφειλόμενων αποδοχών και εκείνων τις οποίες έλαβε (βλ. σχετ. ΝΣΚ 256/2017, 184/2018, 178/2011, 7/2019, όπου και εκτενείς παραπομπές σε νομολογιακά δεδομένα και γνωμοδοτήσεις του Σώματος, πρβλ και ΝΣΚ 200/2019). Επειδή δε η αναδρομική αποκατάσταση του υπαλλήλου στη νέα θέση θα είναι πλήρης, βαθμολογικά και μισθολογικά, τυχόν ευεργετήματα που είχε αυτός αποκτήσει με βάση την υπηρεσία του στην αρχική θέση και αφορούν στον χρόνο του αναδρομικού διορισμού του, καθίστανται ανενεργά, διότι για το ίδιο χρονικό διάστημα θα λάβει τα ευεργετήματα της νέας θέσης. Τυχόν, όμως, ευεργετήματα που ανάγονται στο προ της αναδρομικής αποκατάστασης των υπαλλήλων χρονικό διάστημα (π.χ. προϋπηρεσία) δύναται, κατά τις κείμενες διατάξεις, να συνυπολογιστούν στη βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξή του. (βλ. σχετ. ΝΣΚ 256/2017 ο.π.)

17. Με τη διάταξη του άρθρου 159 παρ. 1 περ. γ' ν. 4957/2022 ορίζεται ότι τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. δεν μπορούν να κατέχουν άλλη μόνιμη οργανική θέση σε φορές του δημοσίου τομέα, όπως αυτός έχει οριοθετηθεί με την διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1 περ. α' ν. 4270/2014, με τις αναφερόμενες επιφυλάξεις και εξαιρέσεις στις διατάξεις και των εδαφίων της περίπτωσης γ' αυτής. Όμοια ρύθμιση προβλεπόταν στη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 1 εδ. γ' ν. 4009/2011, που καταργήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 485 περ. α' ν. 4957/2022. Οι περιορισμοί αυτοί υπακούουν σε γενικότερη συνταγματική αρχή που αποτυπώνεται στη διάταξη του άρθρου 104 παρ. 1 εδ. α', η οποία καταλαμβάνει και στους χαρακτηριζόμενους από το Σύνταγμα δημόσιους λειτουργούς, όπως είναι οι καθηγητές Α.Ε.Ι. (βλ. σχετ. ΣτΕ 2238/1999), καθώς και το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι. (πρβλ ΣτΕ 103/1987, 808/1987, 4204/1988, 2202/1989, 1364/1994, 1911/1997). Τέθηκαν δε ως κανόνας, προκειμένου τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. να είναι αποκλειστικά αφοσιωμένα στο διδακτικό και ερευνητικό έργο τους και μόνο για τις ανάγκες της επιστήμης και της τεχνολογίας ο νομοθέτης μπορεί να επιτρέψει, και κατ' εξαίρεση, άλλη απασχόληση στο μέτρο που η συμμετοχή τους σ' αυτή είναι αναγκαία και δεν ματαιώνει την εξυπηρέτηση του δημοσίου σκοπού παροχής ανώτατης εκπαίδευσης από τα Α.Ε.Ι. (βλ. σχετ. ΣτΕ 1728/2022, ΝΣΚ 96/2022, 20/2021, 165/2013). Εφόσον ο δικαιωθείς καθηγητής είχε υπηρετήσει ως μέλος Δ.Ε.Π. σε άλλο Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, κατά το χρονικό διάστημα, το οποίο καταλαμβάνει ο

αναδρομικός διορισμός του στο Πανεπιστήμιο, που, πλέον, υπηρετεί, τότε και στην περίπτωση αυτή θα ισχύσουν τα στην προηγούμενη παράγραφο αναφερθέντα σχετικά με την υποχρέωση της διοίκησης τόσο να συμψηφίσει τα ποσά των αναδρομικών αποδοχών που δικαιούνται να λάβει, με τα ποσά που του έχουν καταβληθεί σ' αυτόν κατά την υπηρεσία του στο άλλο Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, όσο και να θεωρήσει όλα τα ευεργετήματα, που απέκτησε στην αρχική του θέση ανενεργά.

18. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω, ο καθηγητής Γ.Χ. με την υπ' αριθ. 3418/27.4.2022 πράξη του Πρύτανη του Γ.Π.Α. έχει διοριστεί σε ιδρυόμενη μόνιμη θέση καθηγητή πρώτης βαθμίδας, σε συμμόρφωση της διοίκησης προς το ακυρωτικό αποτέλεσμα της υπ' αριθ. 100/2020 απόφασης του ΣΤΕ. Ο διορισμός αυτός πρέπει να έχει αναδρομική ισχύ και να ανατρέξει στις 30.6.2014, κατά τα εκτεθέντα στην υπ' αριθ. 108/2022 γνωμοδότηση ΝΣΚ. Οι αναδρομικές αποδοχές, όμως, που δικαιούται, κατ' αρχήν, να λάβει χώρα για το χρονικό διάστημα 30.6.2014 έως 1.8.2022 θα συμψηφιστούν υποχρεωτικά με εκείνες, τις οποίες έχει εισπράξει στην ίδια περίοδο κατά τη υπηρεσία του στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα θα υπολογιστεί μία φορά, ως διαδραμόν πλασματικά στο Γ.Π.Α. για όλες τις υπηρεσιακές και μισθολογικές συνέπειες. Το προ της 30.6.2014 μέχρι την 30.8.1999 χρονικό διάστημα, κατά το οποίο ο Γ.Χ. είχε υπηρετήσει στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας θα υπολογιστεί κανονικά ως διαδραμόν στο Πανεπιστήμιο αυτό, με όλες τις παραγόμενες συνέπειες (μισθολογικές υπηρεσιακές):

19. Απάντηση

Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα όσα έχουν αναφερθεί ανωτέρω, οι απαντήσεις, οι οποίες προσήκουν στους προβληματισμούς της υπηρεσίας είναι οι ακόλουθες:

α) Το χρονικό διάστημα από 30.6.2014 μέχρι 1.8.2022 θα υπολογιστεί μία φορά ως διαδραμόν πλασματικά με υπηρεσία του Γ.Χ. στο Γ.Π.Α. για όλες τις υπηρεσιακές και μισθολογικές συνέπειες.

β) Οι απαιτήσεις του δικαιωθέντα για λήψη αποδοχών σ' αυτό το χρονικό διάστημα θα συμψηφιστούν υποχρεωτικά με τις αποδοχές, τις οποίες είχε λάβει στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας στην ίδια περίοδο.

γ) Το προ της 30.6.2014 μέχρι την 30.8.1999 χρονικό διάστημα υπηρεσίας του Γ.Χ. στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας θα υπολογιστεί κανονικά ως διαδραμόν σ' αυτό, με όλες τις παραγόμενες υπηρεσιακές και μισθολογικές συνέπειες.

δ) Η υπ' αριθ. 6530/12.9.2022 διοικητική πράξη πρέπει να αντικατασταθεί με νεότερη, η οποία θα στηρίζεται στη σωστή πραγματική και νομική βάση, ως ανωτέρω εκτίθεται.

Ο Γνωμοδοτών

Περικλής Αγγέλου
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους